

Večernik

Leto IV. (XI.), šte. 196

Maribor, petek 29. avgusta 1930

»JUTRA«

Izhaja razun nedelje in praznikov vsak dan ob 16. uri
Račun pri poštnem ček. zav. v Ljubljani št. 11.409
Velja mesečno, prejetan v upravi ali po pošti 10 Din, dostavljen na dom pa 12 Din

Telefon:
Uredn. 2440 Uprava 2455

Uredništvo in uprava: Maribor, Aleksandrova cesta št. 13
Oglasi po tarifu
Oglase sprejema tudi oglasni oddelček »Jutra« v Ljubljani, Prešernova ulica št. 4

Veleizdaja in veleizdajalski procesi

Pojem veleizdaja je juridično in stvarno že star. Veleizdajalce in veleizdajo pozna vsa zgodovina od najstarejše do današnje, vendar pa moralno pojmovanje ni vedno bilo isto ali vsaj ne enako današnjemu. Dokler še ni bilo znano in ne uveljavljeno načelo, da so naravne skupine narodi in da imajo samo ti pravico do gradnje držav, je bila veleizdaja mnogo bolj pozitiven pojem. Šele v poznejši, liberalnejši dobi je postala veleizdaja relativnega moralnega pomena, danes pa jo že delimo v dva strogo ločena dela: v veleizdajo veleizdajalcev članov državnega naroda in v veleizdajo manjšine ali sploh tuje in kakorkoli zatirane rasne skupine.

Veleizdaja članov državnega naroda, izvršena iz koristolovskih namenov, je slej ko prej eno izmed moralno najnižjih dejanj, docela drugače se pa že presoja veleizdaja, ki stremi za vzvišenejšimi kulturnimi, socialnimi ali tudi političnimi idejnimi cilji. Veleizdaja članov zatirane manjšine, ki stremi bodisi po priznanju svojih manjšinskih narodnih pravic, bodisi po popolnem narodnem osvobojenju, je pa sploh zadeva presoje prizadetih. Tako veleizdaja smatra za kaznivo in moralno oporečno dejanje samo večina ali klika, proti kateri je izvršena, nasprotna skupina pa jo pojmuje docela nasprotno kot herojično in naravno dejanje odpora proti krivici za odrešenje in boljšo, svobodno bodočnost.

Veleizdajo prve vrste pozna vsa zgodovina v nešteti variantah, najčesče se pa pojavlja v obliki vohunstva za tujo silo. Vendar procesi proti izdajalcem te vrste navadno ne vzbujajo tolike pozornosti, kakor procesi veleizdaje manjšinske skupine. V zgodovini je največje zanimanje vzbudil Dreyfusov proces v Parizu, toda pred vsem zaradi postranskih okoliščin in ker se je naposled sploh pokazalo, da je bil Dreyfus nedolžen. Iz naše jugoslovanske prošlosti poznamo velik veleizdajniški proces druge skupine, takozvani Fridjungov proces v Zagrebu, ki se je za pokojno Avstrijo sramotno končal. Skoraj enaka usoda je doletela tudi večino drugih, največkrat umetno in nalašč z velikim pompom in sceniranih veleizdajniških procesov proti zastopnikom manjšinskih narodov. Sploh pa je izredno karakteristično, da so taki procesi navadno vedno znak negotovosti in slabe vesti tistega, ki jih prireja.

S tega načelnega stališča moramo gledati tudi na proces, ki ga v Trstu pričinja rimska vlada proti primorskim Slovincem. Kakor že proces proti Gortanu in tovarišem, tako in še bolj je tržaški znak, da v novih provincah Italije nekaj ni v redu, da so te province sploh boleči, ranjeni del poveljne Evrope. Da je Italija dovolj močna, da take procese in scenira, izvede in uniči dolgo vrsto eksistenc svojih nasilno in proti njihovi volji pridobljenih državljanov, je gotovo, prav tako gotovo pa je, da ti ti procesi niso

Fašizem zahteva 4 nove žrtve

ITALIJANSKI LISTI ŽE NAPOVEDUJE JO, DA BODO V TRŽAŠKEM PROCESU NA SMRT OBSOJENI 4 SLOVENC IN HRVATI

TRST, 29. avgusta. Kakor poroča »Piccolo«, so vsi večji listi v Italiji prosili za dovoljenje, da se pripuste njihovi poročevalci na proces proti Slovincem in Hrvatim, ki se bo pričel te dni pred izrednim sodiščem v Trstu. Izredni tribunal pa izdaja dovoljenje samo onim novinarjem, ki morejo dokazati, da so preizkušeni fašisti, dočim tujim novinarjem pristop sploh ne bo dovoljen.

»Giornale d'Italia« piše, da pričakuje vsa Italija z največjim zanimanjem potek tega procesa, ki je velikega političnega pomena. »Piccolo« pravi v svoji prognozi, da bo razprava dostojanstvena in stroga, »Corriere della sera« pa skuša prikazati atentat na »Popolo di Trieste« kot delo velike in na široko zasnovane teroristične organizacije. »Popolo di Trieste« poziva vso Italijo in ves svet, naj že po obtožnici sami oceni to akcijo, ki se je vodila proti Italiji. Ne gre namreč za zločine posameznikov, pravi list, marveč za brezobzirno ubijanje in rušenje vsega, kar je italijanskega v Julijski Benečiji. Sedaj bo izredno sodišče v

Trstu sodilo one, ki so napadli ne samo fašistični režim, marveč vse, kar je na svetovnega talijanskega narodu. Ta akcija je bila naperjena celo proti italijanskemu državnemu edinstvu in je stremela zatem, da se odcepi od Italije Julijska Benečija, ki je najmilejša pokrajina Italije.

Končno ugotavlja list, da bodo prvi 4 obtoženci: Ferdinand Bidovec, Fran Marušić, Zvonimir Miloš in Vekoslav Valentić eksemplarično kaznovani, to je, obsojeni na smrt, kakor to zahteva fašistična justica. Treba je sedaj namreč samo še počakati, zaključuje list, da bo fašistični tribunal to obsodbo sankcioniral.

Iz tega se pač dovolj jasno vidi, da se zopet ponavlja primer Vladimira Gortana, za katerega je tudi takratni predsednik sodišča že 4 dni pred razpravo napovedal smrtno obsodbo. Tudi v tržaškem procesu je torej sodba že izgotovljena in bo proces samo še formalnost, ki naj vpliva na Jugoslovane v Italiji ter dokaže zunanemu svetu, da je strogost proti Jugoslovanom na mestu.

Brazilijska pred revolucijo

VELIKO NEZADOVOLJSTVO S PREDSEDNIKOM IRIGOYENOM. — IZBRUH REVOLUCIJE JE SAMO ŠE VPRAŠANJE ČASA.

BUENOS AIRES, 29. avgusta. Dočim se je Peru po revoluciji že pomiril in se polagoma vrača normalno stanje, pa je sedaj tik pred durmi revolucija v Braziliji, največji republiki v Južni Ameriki. Minister justice Campa je obvestil predsednika republike Irigoyena, da revolucija lahko vsak hip izbruhne. Listi pozivajo predsednika, naj se umakne in odstopi, da prepreči krvave dogodke, ki so sicer neizbežni. Mesto je poplavljeno z govoricami o velikih izpremembah. Šef policije je s pomočjo vojaštva ojačil vse policijske postojanke, vlada pa je imela

posvetovanje s poveljniki polkov. Garda, ki čuva vladno palačo, je ojačena in okrog palače predsednika republike krožijo močni oddelki konjenice. Vsi dohodi k palači so zastraženi, po strehah pa razmeščene strojnice. Vlada ima neprestano konference, na katerih se posvetuje o položaju. Velika nevarnost grozi tudi s strani delavstva, ki se pripravlja na splošno stavko. Na sinočnjem zborovanju so tudi telefonski uslužbenci sklenili, da se pridružijo splošni stavki. Položaj je tako napet, da je pričakovati vsak hip izbruh revolucije.

Koalicija med liberalci in delavsko vlado v Angliji?

LONDON, 28. avgusta. Liberalni tisk naglašja, da so vesti o možnosti liberalno delavske koalicije preuranjene. Nastale so v zvezi z razgovorom, ki ga je imel Macdonald z Lloyd Georgem in se je tikal samo rešitve vprašanja brezposelnosti v Angliji. Če pride v tem vprašanju do sporazuma ni izključeno tesnejše parlamentarno sodelovanje med obema skupinama, vendar pa o kaki vladni koaliciji ali celo sestavi skupne vlade ne more biti niti govora.

Fitzmaurice v Ljubljani

LJUBLJANA, 29. avgusta. V strogem incognito je prispel včeraj semkaj znani irski prekoceanski letalec, James Fitzmaurice, ki je l. 1928 skupno z nemškima

letalcema Koehлом in Hünefeldom na nemškem aparatu »Bremenn« preletel ocean. Prišel je v goste k predsedniku ljubljanskega aerokluba, Rađu Hribarju, s katerim se je svoječasnno seznanil v Berlinu. Fitzmaurice je odpotoval danes na Bled in kar ni mogel prehaliti krasot naše Gorenjske.

Eksplodizija smodnika

NEW-YORK, 29. avgusta. V Novtounu v državi Virginiji so nameravali sežgati 40 zabojev eksplozivnih snovi, o katerih so domnevali, da niso več uporabljivi. Pri delu pa je nenadoma nastala silna eksplozija, ki je v bližnji vasi porušila 4 hiše, v eno miljo oddaljeni šoli pa vrgla vse otroke iz klopi. Veliko število oseb je bilo ranjenih. Eksplozijo so čutili daleč naokrog.

ma in prostovoljno izstavlja pred vsem onim človeštvom, ki še priznava pravico nad močjo. To človeštvo pa ima večino, kajti pravica se da pač začasno zateti, prej ali slej pa le tudi njej napoči dan zmage.

Pol vasi zgorelo

MILAN, 29. avgusta. V južnotirolski gorski vasi Funders je postalo 20 km-čskih hiš žrtev požara, ker je pihal močni veter in tudi ni bilo na razpolago dovolj gašenje. Ogenj je nastal v nekem skladnju. Nad 20 družin je ostalo vsled te nesreče brez strehe in vsakih sredstev.

Jarenina.

Samo prekratko je bilo naše veselje ob jasni družbi Mariborčanov in drugih sosedov, kakor je vse kratko na svetu, kar je lepo in svitno. G. Lubinski, starešina Jareninskega Sokola, je pozdravil raz odra m'le m'le, kojih lepe odzdravne besede so nas gorko objele in zagibale v zdravo misel Sokola in Nar. Odbrane. Posebno v zbrano lepih besedah je podčrtal zastopnik Sokola veselje nad to prvo vzajemno domovinsko prireditvijo, ko si podamo dobrovoljno roke v dihu miru in bratske sloge, kar naj bo kreplj čuvar naše severne meje. Ne smemo pozabiti naših vrlih št. iljčanov, ki so nas tako mnogobrojno posetili, nastop njih Sokola pa nam je predložil, kaj se doseže z vztrajnostjo in dobro voljo. Domače »Kat. prosv. društvo« nam je nudilo v prelepem mladinskem igrokazu slasten užitek. Nastop in preljubka oprema malčkov na odru sta vrlo presenetila. Brez truda ni uspeha, truda pot pa je zlato, ako prinese sladek sad, kot je bila Jareninska prireditev. Čast sotrudnikom 8. septembra, pa gremo istotako vzajemno pobožat obmejni št. ilj, naš mali »Port Artur«.

Ribji trg.

Danes so na ribjem trgu prodajali samo morske ribe in sicer sardele po Din 16, škombre pa po 24 za kg.

Planinski oril nad Radvanjem.

Ze približno pred enim mesecem smo poročali, da so opazili nad Radvanjem tri velike planinske orle. Nekateri so takrat celo domnevali, da so bili aeroplani v zelo veliki višini. Ker so pa pozneje prišli zelo nizko, se je ugotovilo, da so to ptiči z generacije »kralja višav«. — Včeraj so številni pasantje zopet videli enega, ki je plul nad državnim mostom razmeroma nizko ter izginil v smeri Pohorja. Nad Radvanjem pa so videli zopet tri zelo velike orle.

Razburljiv prizor na Glavnem trgu.

Včeraj se je nenadoma zgrudil na Glavnem trgu 28letni brezdomovec Matija Škerbič ter tako nesrečno padel z glavo na kamniti tlak, da je bil ves v krvi. Dobil je božjastni napad. Ker so bile kontuzije na glavi težje narave, so po nesrečenca z reš. avtom odpremili v bolnico.

Današnje policijsko izvešje

izkazuje 4 aretacije, 22 prijav in 7 poročil. Potnik Z. L. se je preveč velikopotezno delal trgovca; zato je bil oddan k »Grafu« na tozadevni tečaj. — Ivan Z. je pri beračenju raztrgal 2 para podplatov pa je mnenja, da se ne splača delati. Bajé imajo pri Grafu druge nazore. — Albin V. in Alfonz K. sta zapadla v Adamovo skušnjavo in pobirala s prepovedanih dreves v sadnem drevoredu med študenti in Pekrami jabolka. Lepo dišeča roba — 37 kg po teži se je zaplenila, Adamova zmotna pa bo posebej kaznovana pred gospodi v talarjih. — Med 20 prijavljeni je danes zopet 12 kolesarjev, 2 avtomobilista in vozači po prepovedanih potih. — 7 poročil se tiče tekočih dnevnih dogodkov.

V Laškem

Na najvišje ležeči cesti ali poti, ki na »Pesku« na strmem, južnem pobočju skalnatega, a v kljub temu skrbno pogozdenega Huma (585 m) še spada k Laškemu mestu, ima Miha Kranjc, l. 1925. od našega kralja Aleksandra I. odlikovan s srebrno kolajno radi štiridesetletnega požrtvovalnega udejstvovanja pri domači požarni brambi, svojo delavnico; vse časti vredna je njegova obrt, ki jo izvršuje pozimi blizu tople peči, po leti v solncu in v senci dozorevajočega grozdja; kajti tkalec domačega platna kakoršen je on in to celo v mestu, pozna naša ožja domovina dandanes žalibog le še prav malo. Spodaj v mestu samem, ob cesti, ki pelje na četrt ure oddaljeni Gradec z umetniško zanimivo cerkvijo Matere božje, hranijo in kažejo vsakomur, kdor si ga hoče ogledati, v lepi, beli hiši, v kateri je prej bila nemška šola, vzgledno urejeni, lokalni muzej, po njegovem ustanovitelju imenovan »Valentinčičev muzej«. Tako vežejo žive, govoreče in mrtve, molčeče neme priče sedanje mesto Laško z njegovo polpreteklo in še starejšo, več kot dvatisoč let nazaj segajočo zgodovino, da, sprehajajoč se na lepo nadelanih poteh ob desnem in levem bregu srebrnočiste Savinje, brez truda lahko razumeš, kako se je ob široki, kotanjasti debri Žikovice, drveče z bližnje gore Žikovice mimo kmata Žikovška sredi skozzi mesto, mogla razviti že tako zgodaj sredi hribovite in gorate okolice tako važna naselbina kot je Laško.

Ne le skalnati Hum, na kojega vrh vodijo v številnih ključih speljane steezke skozi duhteče borovje, tudi stari grad, Tabor imenovan, se dviga nad mestecem tako samozavestno, ponosno, naravnost izzivajoče, da se je pod njegovim varstvom in pod njegovo zaščito nekdanji trg, četudi tu pa tam mimogrede od Turkov, razljučenih kmetov in drugih sovražnikov izropan in požgan, lahko skozzi sto- in stoletja razvijal v lepo jugoslovansko mesto in kopališče, ki nudi vsako leto tisočerm obiskovalcem prepotrebne opreke in ozdravljenja v svojih naravno-topli, zdravih kopelih. V bližnjih Rimskih toplicah se še danes na štirih, v kopališki rotundi vzdanih majhnih kamnih štirje stari Rimljani kopalskim boginjam zahvaljujejo za zdravje, ki so ga jim vrnile v svojih kopelih. V Laških toplicah, katerih se se posluževali okoličani že od pamtiveka, še predno je bil l. 1852. postavljen temelj sedanjemu kopališču, sicer takih zahvalnih, starih, votivnih kamnov ni ohranjenih, a mesto Laško samo nudi kakor maloktero drugo v Sloveniji večjemu opazovalcu polno zanimivih spomenikov, ki s svetlimi žarki osvetljujejo najrazličnejše dobe ne le slovenske, temveč sploh človeške zgodovine. Komaj da stopiš iz kolodvora in zagledaš na levem, nasprotnem bregu

Savinje mesto s Taborom in Humom v ozadju, že se začudiš nad obliko cerkvenega stolpa in cerkve sploh. Pristine slovenske cerkve tako nizkih zvonikov, pa povrh še tako širokih masivnih, s tako nizko, štirioglato, topoglavo streho nikjer nimajo. To more biti iz časov, ko so bili v Spodnji Savinjski dolini, koje središče je baš Laško, merodajni drugi, tuji vplivi. Spomniš se podobnih zvonikov in cerkva v Italiji in ime »Laško« blizu Rimskih toplic, kakor koroške »Lašnje« blizu Rimskega vrelca pri Guštanju ti vzbudijo spomin na starejše, predslovanske čase. Lev iz belega mramorja, vzdani v zunanju steno stranske kapelice župne cerkve v Laškem, je kakor oni že počrneli v Rimskih toplicah iz one predslovanske dobe; v kaplanijo je vzdani kamen z reliefom, ki prikazuje pod skrivljenim drevesom z zvezdnato cvetlico moža, ki vodi malega psa na vrvi; v hišo blizu ljudske šole, v kateri je nastanjena tudi ljudska knjižnica, je vzdana glava, ki predstavlja obraz vrhovnega boga starih Rimljanov. Takih in enakih spomenikov je v mestu, ne le v muzeju še več; oni spominjajo na rimske čase in tisti, ki so v srednjem veku vsled nepoznanja iz slovanskega »Deber in debro« napravili »Tefer«, »Tifer« in »Tiberion-sis«, so pri tem očitno mislili na reko Tiber, ki teče skozi Rim. Že pozabljeni »Tüffer« se še drži druge, manjše naselbine v bližini v slovenskem imenu »Debro« ali »Deber«, prejšnji trg in sedanje mesto Laško (»Vlaško«) pa ga je že davno izgubilo, kakor je tudi že žal po večini zgubilo stara imena za posamezne dele mesta. Teh mestnih ulic, cest, poti in stez je poleg enega velikega in dveh ali treh manjših, dalmatinskimi »Poljanami« podobnih trgov ali prostorov toliko, da izgleda mestece, ako gledaš nanj s Starega grada, kakor velika mreža, ki ima sto in sto lukenj najrazličnejše velikosti in najrazličnejše oblike.

Ko bodo mestni očetje kedaj dajali tem do sedaj brezimenim posameznim delom Laškega mesta posebna imena, kakor je to v navadi v mestih, bodo morali iz pozabljenosti izkopati napol pozabljena, značilna imena: Na bregu, Pri mesnicah, Veliki trg, Svinjski trg, Gorica, Na vrtilih, Polje, Za Humom, Na pošti; spomniti se bodo morali Mihaela Tiferca, ki je zanesel slavo »Laškega« v svet; tudi Primoža Trubarja, ki je tod in v bližnji Loki deloval, pa Antona Aškerca, rojenega v bližnji Smarijeti ne bodo smeli pozabiti. Ko pa bodo najvišje ležeči cesti uradno vrnilo pravilno ime »Na pesku«, bodo morali ovekovečiti tudi in ne onega skromnega tkalca Mihaela Kranjca, ki ima že 45. leto ob obilni zaposlenosti še vedno časa dovolj, da je noč in dan svojemu bližnjemu na pomoč. Dr. F. Mišić.

Postajališče na Teznu.

Prebivalci na desni strani Drave smo radovedni, kakšnega mnenja in kako zagovarja železniška uprava že leta in leta zaproseno postajališče za osebni promet na Teznu. Ni dolgo, kar je »Večernik« objavil statistiko prebivalcev magdalenske fare, ki je največja in ima nad 15.000 duš. Vendar ne prihajamo samo mi pod magdalensko faro spadajoči v poštev, temveč tudi občine Brezje, Gornje in Spodnje Radvanje, Limbuš, Pekre itd. kar presega daleč nad dvajsettisoč duš. Marsikatero postajališče (le za osebni promet) je bilo napravljena na željo prebivalcev ter jim je bila s tem prihranjena dolga pot. Razlika med nami in onimi je gotovo velika, posebno še, če primerjamo število tukajšnjih interesov. Torej ako je imela železniška uprava svojčas razloge, da je kar na lepem odbila tozadevne prošnje, je prišel danes čas, pa je sedaj položaj čisto drugačen. Pozivamo vse merodajne faktorje, občinske svetnike, posebno pa župane prizadetih občin, da zastavijo vse svoje sile, da se vprašanje postajališča za osebni promet na Teznu čimprej reši.

Odhod lastov.

Kar naenkrat smo izgubili svoje stanovanke lastovke. Odletele so že na topli jug, v Afriko. Zdi se nam, da je malo prezgodaj, saj se sicer poslové sredi septembra. Mraza ni še, hrane (muh, mušic, pajkov) je še tudi obilo. Kaj bo mogoče zgodaj hladno? Vsekakor čudno. Pravijo, da živali dobro računajo. Ne računajo, niti ne vedo, pač pa čutijo, ker so docela pod vplivom nagona. Temu sledijo, ko nas v začetku aprila obiščejo, in sedaj, ko odhajajo. Lakota in lupezen vzdržujeta to vrvenje, pravi Schiller in tudi veliki Goethe je to spoznal in izrazil v vezani besedi: Zakaj se ljudstvo peha in kriči? Prehraniti se hoče, imeti otroke in jih rediti, kolikor le premore. Potnik, zapomni si to. Dalje človek ne premore, pa naj se postavi, kakor se hoče. — Teh besed sem se domislil, ko sem opazoval nestren pogovor (čvrčanje) lastovic pred njihovim odhodom.

Vprašanje ceste Sv. Ožbolt—Vurmat—Kapla

Je prišlo na mrtvo točko, ker je občina Selnica ob Dravi, po kateri teče prvi del te nove cestne zveze, odklonila, da bi ona izvršila razpis in druge priprave. To prepotrebno cesto je začel graditi l. 1929 bivši mariborski oblastni odbor ter tvori zvezo med Dravsko dolino in Kaplo ob avstrijski meji in Sv. Duhom na Ostrm vrhu. Radi razpusta oblastnega odbora je potem vse delo zastalo. Letos pa je dala banska uprava po svojih strokovnjakih izdelati natančen načrt in proračun za prvi del ceste, ki teče po ozemlju mariborskega okraja. Okrajna cestna odbora v Mariboru in Marenbergu sta se sporazumela, da prispevata vsak po Din 100.000 za prvi del te cestne gradnje, ostalo pa naj bi prispevala banska uprava. Tako bi se tekom let sporazumno zgradila ta cesta do avstrijske meje. Nesporno je ta cesta ena najvažnejših in najbolj potrebnih zgradb v naši banovini. Ves Kozjak nima, razen ceste na Radl, od Maribora do Dravograda niti ene cestne zveze iz Dravske doline proti državni meji. Veliki zakladi lesa gni-jejo v kozjaških jarkih in nedostopnih gozdovih. Mariborski okrajni cestni odbor je sedaj sklenil naprositi bansko upravo, naj samo razpiše oddajo del te ceste, ali pa poveri razpis okrajnemu cestnemu odboru v Mariboru ali Marenbergu.

Smrtna kosa.

V četrtek je preminula gdč. Julka Stopar, sorodnica restavraterja »Vetrinjski dvor« v Mariboru. Pogreb se bo vršil jutri, v soboto, ob 16. uri, iz mrtvašnice na mestno pokopališče na Pobrežju. Blag ji spomin, žalujemo naše sožalje! — Davi je po daljšem bolehanju preminul v Mariboru v 73. letu svoje starosti g. Emil Kronasser, zasebnik. Pogreb bo v nedeljo, ob 3. pop. iz mrtvašnice na Pobrežju. Blag mu spomin!

Nezgodna na cesti.

Na Kralja Petra cesti v Studencih je padel 45letni železničar Josip Petkovšek tako nesrečno, da si je izvil levo nogo v kolkih. Z reševalnim avtom so ga orepejali v bolnico.

KINO

Grajski:

Od sobote, 30. avgusta premiera zvočnega filma:

The singing fool

Pevajoči norec. Al Jolson poje »Sonny Boy«.

Union:

Od sobote, 30. avgusta 100%na filmska opereta, deloma barvani zvočni vefilm:

Rio Rita

Poje John Boles.

Predstave v obeh kinih ob delavnikih ob 17., 19., 21. uri; ob nedeljah in praznikih ob 15., 17., 19. in 22. uri. Predprodaja dnevno od 9. do 12. ure na blagajni. XXVI

Na osnovni šoli v Krčevini

bo 1. in 2. septembra naknadno vpisovane novincev, 3. septembra ob pol 8. uri šolarska maša, 4. sept. ob 8. uri pa začetak rednega pouka. Kot novinci se sprejmejo v šolo tudi telesno in duševno razviti otroci, ki so dovršili 6. leto starosti. — V ponedeljek 1. sept. naj pridejo vsi novinci točno ob 11. uri v šolo k šolskozdravniškemu pregledu.

Dva sveža groba.

Včeraj popoldne so položili na pokopališču na Pobrežju k večnemu počitku 70letnega Alojzija Grobnika, kurjača mestnega kopališča. Pogreba se je poleg sorodnikov udeležilo številno občinstvo, a mestno občino je zastopal mag. svetnik Rodošek. Pokojniku, ki je do zadnjega vztrajal v svoji službi, je pevski zbor magistratnih uslužbencev zapel pred mrtvašnico večnolepo »Vigred«, ob odprtem grobu pa »Blagor mu«. — Ganičvo je bilo slovo pokojnikovih tovarišev in sorodnikov. — Kmalu nato se je vršil drugi pogreb: Jurij Verdelak je nastopil svoj zadnji »šilt«. Pred mrtvašnico je zapela »Drava« v srce segajočo žalostinko »Človek glej in železničarska godba je zaigrala žalostinko. Ob odprtem grobu je zapela »Drava« »Blagor mu« in tovariši so položili vence v zadnje domovanje tovariša, ki je pri izvrševanju odgovorne službe žrtvoval sebe. — Med pogrebi smo opazili tudi šefa saobračajne službe načelnika g. Smerduja in šefa postaje Tezno Permeta s celokupnim uradništvom.

Izpred sodnije ukradeno kolo.

Drznost kolesarskih tatov presega vse meje. Izpred palače, kjer se deli pravica in obsoja krivica, je bilo ukradenih letos že mnogo koles. — Včeraj je še nezsledeni prijatelj tujih koles odpeljal trgovcu Jankotu Ulerju iz Pobrežja izpred sodišča skoro novo dvokolo, znamke »Brenabor«, vredno Din 1000. — Za storilcem še ni nobenega sledu.

Oblasni odbor Jadranske straže v Mariboru

razpošilja te dni po mariborskem inšpektoratu Dravske banovine okrožnice s pozivom, da se vsakdo prijavl kot član k obrambnemu društvu »Jadranska straža«. S tem želi odbor zvišati število članstva v svojem področju in tako dvigniti razumevanje za težnje društva in za njegovo obrambno delo na našem Jadranu. Odboru je ležeče na tem, da pridobi kolikor največ članov pomagačev, kateri plačajo letno Din 120, a dobijo zato brezplačno dostavljeno revijo »Jadranska straža«, ki izhaja kot glasilo društva v Splitu. Ta revija razširja toliko zanimivim čitvom kakor tudi z lepimi slikami naših pomorskih krajev ideje društva. Tudi vsi drugi podporni člani so društvu dobrodošli. Naj torej nikdo ne prezre poslano mu okrožnice, vsakdo mora spoznati naše morje, naše obrambno delo za to morje, za naš Jadran, ki nam je edina prosta pot v širni svet.

Zboljšana hrana v Javni kuhinji na Slomškovem trgu št. 6.

V A razredu opoldne in zvečer Din 8.30, v B razredu Din 12.30 in v C razredu Din 14.30. Priglašajte se! XXV.

Mariborski in dnevi drabiš

† Milena dr. Seniorjeva.

Davi ob štirih je za vedno zatislila svoje oči gospa Milena dr. Seniorjeva, roj. Svetek, soproga višjega svetnika okrožnega sodišča v Mariboru in znane našega planinskega organizatorja in delavca, g. dr. Davorina Seniorja. Pokojnica je bila rodom iz ugledne ljubljanske rodbine ter je bila vsled svojega ljudomilega značaja splošno priljubljena. Pogreb se bo vršil v nedeljo, ob 4. pop. iz mrtvašnice na mestno pokopališče na Pobrežju. Bodi vrli slovenski materi in ženi ohranjen najlepši spomin, težko užalosteni rodbini pa naše sožalje!

Ubožni svet mariborske mestne občine je sprejel na svoji zadnji seji sledeči proračun za prihodnje leto: starostne podpore 338.000, enkratne podpore 30.000, hiralški stroški 346.875, za ubožne sloje 160.000, za podporo brezposelnim 50.000, nujne podpore za deložirance 10.000, za siromašne osebe 200.000 Din. V mestno okrbnišnico in hiralnico je bilo na novo sprejetih 8 oseb ter je bilo obenem rešenih 42 prošelj za podpore v znesku 45.700 Din, dočim je bilo 14 prošelj zavrnjenih.

Celodnevna kopalna kura na Mariborskem otoku.

Ker so s 1. septembrom dnevi že znatno krajši in ozračje hladnejše, se vštveši s 1. septembrom uvede v kopališču na Mariborskem otoku celodnevna kopalna kura. Izkaznice, kupljene dopoldne, veljajo celi dan.

Vodstvo obrtno-nadaljevalne šole v Mariboru

opozarja na to, da se je doslej samo par vajencev in vajenk oglasilo k vpisovanju ter prosil, naj mojstri in mojstrinje store v tem oziru svojo dolžnost. Sredi septembra mora biti vpisovanje zaključeno.

Na deški meščanski šoli v Mariboru je vpisovanje za vse učence v ponedeljek in torek, dne 1. in 2. septembra vselej od 8. do 12. ure. Učenci naj se izkažejo z običajnimi dokumenti. Pri vpisu mora plačati vsak učenec Din 20 za zdravstveni fond.

Sprejem okoliških učencev na meščanski šoli v Mariboru.

Izvedeli smo, da je minister prosvete izdal odlok, da je dovoljen vstop v meščanske šole v Mariboru tudi učencem iz okoliških občin, ki gravitirajo v Maribor.

V dvanaistem letu Jugoslavije

NAŠE USODNE LASTNOSTI. — DISCIPLINARNA PREISKAVA RADI NAPIŠA. — »MARBURG«. — »MARIJA, ZAŠČITNICA MADŽARSKE, PROSI ZA NAS!«

Morda smo Slovenci bili vedno taki, da smo na krivice, ki nam jih je kdo storil, naglo pozabili, morda smo tudi vedno hoteli biti bolj liberalni kakor so bili naši sosedje, saj si drugače sploh ne moremo predstavljati, da smo izgubili toliko svojega narodnega ozemlja, da smo toliko živega davka dali Nemcem, Italijanom in Madžarom. Ta usodna lastnost, ki je na videz in z nekimi etičnimi vidiki morda celo lepa, za borbo, in življenje je borba, pa vedno neuspešna, nam je, žal, ostala tudi v naši svobodni državi Jugoslaviji. In med tem, ko delajo Italijani na Primorskem in Nemci na Koroškem vse, da bi naš življenjski zadržali ali potujčili in si »ako bi« vedno utrdili svoje meje, stojimo mi s prekrižanimi rokami in se še ganemo, ko nekateri žalostni ostanki prejšnje dvojne monarhije nesramno izrabljajo na svojo prizanesljivost in pozabljenost.

V našem listu smo že nešteto krat govorili o slovenskih obmejnih problemih, govorili smo o nemški prepotenci in nemški predrznosti, po večini pa je bilo vse to več ali manj teoretično. Danes hočemo govoriti konkretno in navesti samo nekaj najglasnejših primerov, kaj vse je pri nas, na naših svobodnih slovenskih tleh še mogoče v dvanaistem letu Jugoslavije.

V nekem obmejnem trgu, kjer načeljuje občini še danes mož, ki po vsem svojem prepričanju ne pripada naši narodnosti, je prišel na denunciacijo Nemcev in nemčurjev v disciplinarno preiskavo državni namestnik, ki že dolga leta neumno deluje za narodno in državno stvar. O tem ne bi niti govorili, a med drugim se mu je očitilo tudi to, da je na neki slovenski prireditvi izobesil napis:

7420 m

znana višina najvišje gore, na katero je do danes stopila človeška noga. Višina 8600 m, dosežena sivočasno na M. Everestu, ne predstavlja gore, ampak samo točko pod M. Everestovim vrhom. Vrhunec 7420 m je dosegla mednarodna himalajska ekspedicija pod vodstvom promajorske Dyhrenfurtha. Ta ekspedicija je sestojala iz sedmih — radi snežnih in plazovnih razmer — doseči drugi najvišji vrh Himalaje Kanchenjunga (8502 m). Po tem neuspehu pa je 3. junija letošnjega leta osvojila višino 7420 m visokega himalajskega velikanu Jonsong Peak. V ekspediciji so sodelovali Nemci (5, med njimi ena ženska), Švicarji (2), Avstrijci (1), Angleži (1) in Italijani (1). Job.

Pijančevanje v Petrogradu

V obljubljeni deželi boljševiških poizkusov zavzema pijančevanje vedno večji obseg. V uradnem sovjetskem časopisu je zlasti o pijančevanju v Petrogradu dovolj statistik. 350—400 pijanih oseb poberejo tamkaj vsak dan na cestah. Preteklo leto je bilo nič manj kot 130.000 pijancev ustavljenih na cesti in prepeljenih v policijske zapore, da se tamkaj iztreznijo. Med njimi je bilo 87 odstotkov delavcev. »Vodke« in žganja gre kar na debelo. Prodajanje vodke je sicer uradno prepovedano, zato pa je po vsej tem več doma skrivaj. Sploh je tihotapstvo »pojih« izredno razvito.

Anekdote

Ko je bil Moliere že zelo star, je posetil nekoč gospo Ninon, nekdanjo najlepšo in duhovito žensko v Parizu, ki pa je bila obenem znana po spletkah ter je igrala dolga leta prvo vlogo v najboljših družbah. Tedaj je živela že popolnoma zapuščena in pozabljena celo od onih, ki so se neprestano vrteli okrog nje in ji dvorili ter jo poveljevali. Stanovala je v petem nadstropju. Moliere, ki je bil že prestar, je hoja po stopnicah silno zmutila. Prišel je k Ninoni ves rdeč in zasoplen in rekel: »Draga Ninon, toliko stopnic, to je pa res preveč!«

»Govorite slovenski!« V zapisniku je bilo tudi to! Istotam se po uradih uslužno občeje v nemškem jeziku tudi z onimi, ki dobro razumejo naš jezik, a v nemščini se vrše predavanja celo v društvu, ki je včlanjeno v veliki slovenski prosvetni zvezi.

Drug primer: V mnogih cerkvah ob meji, kjer razen poedinih nemčurjev ni nobenega pristnega Nemca, se še danes opravljajo obredi tudi v nemškem jeziku. Tako nam je znan slučaj, ko so se brale nemške litanije pred izključno samimi slovenskimi verniki, ki so pri prihodu v cerkev in pri odhodu iz nje med seboj vsi slovenski govorili. Enako se uporabljajo tudi še vedno nemška imena za naše kraje in veleznačilna je dogodbica nekega slovenskega uradnika, katerega je voznik, ki ga je najel, da ga zapelje na kolo dvor, vrget z voza, ker je kritiziral njegovo poimenovanje Maribora z »Marburgom«.

Prav nič bolj ni na drugi državni meji, napram Madžarski. Prijatelj nam sporoča, da je na pokopališču v Velikih Dolencih v Prekmurju, ki so ena izmed najčistejših prekmurskih vasi, zasledil pod Marijinim kipom očividno nedavno renoviran sledeči madžarski napis, ki se v slovenskem prevodu glasi: »Zaščitnica Madžarske, blažena Devica Marija, vsem nam draga mati, prosi za nas! Postavila Berkovič Ana 1911.« Komentar tu ni potreben.

Takih in sličnih slučajev bi pa lahko navedli še nešteto, a zaenkrat zadostujejo ti. Sami po sebi dovolj jasno dokazujejo, da ne znamo varovati niti tega, kar so nam ob razmejitvi — drugi oteli.

»Dragi prijatelji, to je pač edino sredstvo, da moška srca še enkrat bijejo radi mene!«

Napoleon je vprašal nekega oficirja: »Povejte mi, koliko ste star?«
»31 let Veličanstvo!«
»In še niste napredovali?«
»Veličanstvo, vsled čudnih slučajev, ki nimajo čisto nič opravka z mojimi sposobnostmi, so me prešli pri napredovanju za kapetana.«

Napoleon: »Potem, prosim Vas, vložite takoj prošnjo za odpust. Oficirjev, ki imajo smolo, ne morem rabiti!«

Sinagoga na dražbi

V mestu Görtenu v Anhaltu v Nemčiji prideta tamkajšnja židovska sinagoga in židovsko pokopališče na javno dražbo. V Görtenu je živelo poprej mnogo židovskih rodbin, ki so si zgradile krasno cerkev. Tekom časa pa so se Židi polagoma izselili in so tako sedaj tamkaj samo še 3 židovske rodbine, ki pa se odločno branijo, da bi na lastne stroške vzdrževale sinagogo. Cerkev je zato začela kmalu razpadati, sedaj pa bodo njene ostanke prodali na javni dražbi.

Razvaline neznane afriškega mesta

V južni Afriki so napravili nedavno izredno zanimivo odkritje. Minister Grobler južnoafriške vlade je na potovanju po severozapadnem delu province Kap, odkril v bližini dežele Bečnanov razvaline neznane velikega mesta. Mesto leži južno od Gobabisa v jugozapadni Afriki. Arheolog Roger Jackson je izrazil mnenje, da so sedaj odkrite razvaline nedvomno ostanek nekega mesta, ki je tvorilo važno zvezo v prekoafriški trgovini z diamanti, rubini in topasi.

Produkcija avtomobilov v Zedinjenih državah

je padla letos za 39 odstotkov. V prvih sedmih mesecih letošnjega leta je bilo namreč produciranih 2.281.911 avtomobilov, lani pa v istem času 3.726.283 komadov.

Sokolstvo

Razvoj Sokola v St. Ilju v Slov. goricah

Na najsevernejši točki naše države je zasijalo novo solnce, Sokol kraljevine Jugoslavije, ki je razprostrl peroti preko Slovenskih gor in začel bodriti in vzpodbujati prebivalce St. Ilja in bližnjih gor k novemu in boljšemu življenju. Ustanovitelji Sokola so si z razširjenjem sokolske ideje bratstva in ljubezni namah osvojili srca mnogih, ki so zadnjih deset let ječali in morali prenašati posledice strankarskega partizanstva.

Sokolsko društvo St. Ilj si je položilo svoj temelj dne 27. IV. 1930. in ta dan bo ostal vsem rodoljubom iz St. Ilja in njegove okolice v najlepšem spominu. Ob mnogoštevilni udeležbi in ob navzočnosti g. srezkega načelnika dr. Ipavca, brata staroste mariborske župe dr. Kovarčiča se je že tedaj razvil ustanovni občni zbor v malo narodno manifestacijo.

Sokol St. Ilj se zaveda, da ga čaka še težak napor pri njegovem razvoju. Vendar postaja močan, novi bratje in sestre pristopajo. Njegove vrste se jačijo, čeprav počasi. Danes šteje že društvo okoli 60 članov in 20 članic.

V kratkem času, ko je pričel delovati, poteklo je komaj par mesecev, si je nabavil že najnujnejše telovadno orodje. Veliko zahvalo je dolžan v tem oziru bratom Sokolom Silligou, Baumanu, dr. Bačariju, nadalje sladkogorski in čeršaški tovarni ter mnogim drugim bratom, ki so s svojo požrtvovalnostjo tudi v gmotnem oziru pripomogli Sokolu do tako lepega uspeha. Zahvala tudi bratu Dimniku, ki je odstopil dvorano Sokolu za vežbanje.

Prvi uspeh, ki ga je naše društvo javno pokazalo, je bilo sodelovanje naše čete pri nastopu v Jarenini dne 24. tm. Nastopile so naše vrste pod spretnim vodstvom brata načelnika Šeškota.

Sedaj pa stoji Sokol St. Ilj pred svojim prvim javnim nastopom. Pripravlja se, vežba, kajti zaveda se, da ga loči komaj 14 dni od velikega trenutka, ko bo moral javno dokazati, kaj je dosegel v tem kratkem času. Dan sokolske manifestacije, 14. septembra, se bliža z veliko naglico ter bo prva manifestacija Sokola kraljevine Jugoslavije po preteku 12 let našega osvobojenja v St. Ilju, na skrajni točki naše severne granice. Pozivamo vsa sosedna bratska sokolska društva, vsa ostala narodna društva in sploh vse občinstvo, naklonjeno Sokolu iz bližnjih krajev, posebno Maribora, da pohiti dne 14. septembra v St. Ilj v Slov. goricah in tako manifestira za vzvišene sokolske ideje, ki bodo združile vsa naša srca v zajedniškem hramu pod jugoslovensko trobojnico svobodnega in močnega Jugoslovenskega Sokolstva.

Javen nastop Sokolov v Medjimurju

V proslavo rojstnega dne Nj. Kr. Višočanstva prestolonaslednika Petra, prvega starešine Sokola kraljevine Jugoslavije, priredi Sokolsko društvo v Kotoribi 7. septembra prvi javni nastop vseh novo osnovanih bratskih Sokolskih društev iz Medjimurja. Tega dne bodo medjimurski Sokoli, stražarji na eni izmed najobčutljivejših točk naših meja, položili obračun o svojem delu tekom šestih mesecev, odkar obstoje, obenem pa pozvali v svoje vrste in na skupno delo za dobrobit vasi, naroda in države vse, ki so naši, toda še ne hodijo z nami po istem potu. Pridite, bratje! Obiščite 7. septembra kos naše njive, ki sta jo skozi stoletja orala in sejala naš plug in naša dlana za tuje gospodarje in tuje žitnice! Pridite in z nami obraz ob obrazu, ramo ob ramo, potrdite, da nihče več na celem svetu nima nobene pravice do nas! — Zdravo!

Promet v naših lukah pretekli mesec

Meseca julija je bil v naših lukah sledeči promet: Split 963, Šibenik 425, Sušak 445, Dubrovnik 448, Metković 132 ladij. V ostalih naših lukah je pristalo 132 ladij, skupno 18.816 ton. Celokupni promet v naših jadranskih lukah pa je znašal pretekli mesec 9.173 ladij in 1.383.020 ton.

Sport

Skupen nastop ljubljanskih in mariborskih plavalcev

Vsestransko zanimanje za prvo domačo prireditev na Mariborskem otoku. — Kompletno moštvo Primorja v Mariboru.

Prva oficijelna plavalna tekma za prvenstvo Maribora vzbuja vsestransko zanimanje. Konkurenca v posameznih disciplinah bo izredno ostra, ker se tekme udeležijo najboljši plavalci vseh tukajšnjih sportnih društev. Posebno zanimanje vlada tudi za izvenkonkurenčni nastop ljubljanskih plavalcev, od katerih se pričakuje novih rekordnih časov. Tekme se bo udeležilo med drugimi tudi kompletne moštvo »Primorja«, ki razpolaga trenutno z najboljšimi plavalci Slovenije. Srečanje mariborskih in ljubljanskih plavalcev bo torej zaznamovalo celo vrsto najzanimivejših bojov. Najhujša konkurenca se pričakuje v prsnem plavanju, kjer razpolagajo domačini z nedvomno boljšimi močmi.

Iz LNP

Ljubljanski nogometni podsavez sporoča, da je zopet dovoljeno odigranje tekem s klubi ZNP.

Vsi klubi se pozivajo, da poravnajo svoje denarne obveznosti LNP do 10. septembra 1930, sicer bodo predlagani JNS v črtanje.

LNP je verificiral s pravom nastopa dne 5. septembra sledeče igralce SK Svobode (Maribor): Harner Karlo, Sinkovič Ivan, Petrovič Miroslav.

LNP sporoča, da je od 25. avgusta do 6. septembra JNS prepovedal odigranje javnih tekem.

Mednarodni tenis-turnir v Zagrebu

Rezultati včerajšnjega tekmovanja: Gospodje posamezno za pokal Nj. Vel. kralja: Šada: Radovanovič 6:0, 6:0; Kolmar:Goldstein 6:1, 6:1; Hagenauer:Nauman 6:3, 6:4; Pečarevič:Cuculič 6:1, 6:0; Brigič:Kopsa 6:1, 4:6, 6:4; Hirschl:Gavella 6:2, 6:1; Kukuljevič:Pečarevič 6:2, 6:2. Dame posamezno za prvenstvo Jugoslavije: Maksimovič:Morvaj 6:0, 6:1; Schweighardt:Schwartz 6:1, 6:1; Schräger:Pupič 6:0, 6:1.

Male sportne vesti

V Pragi se je včeraj vršila revanšna tekma med praško Slavijo in ameriškim moštvom Fall Rivers. Zmagala je Slavija s 4:0 (1:0). Prva igra je končala nedoločeno 2:2.

ASK Primorje, Ljubljana je proslavo svoje desetletnice odgodil na drugo leto. BSK je v Južni Ameriki sprejel za eno tekmo 500.000 Din.

V Bruxellesu se je vršila kolesarska dirka za prvenstvo sveta. Placement profesionalcev je sledeči: 1. Michard (Francija); 2. Moekops (Holandija); 3. Piani (Italija); 4. Falk Hansen (Danska). Klasifikacija amaterskega prvenstva v brzini je naslednja: 1. Gerardin (Francija); 2. Cozens (Anglija); 3. Pelizzari (Italija); 4. Andersen (Danska). Na tekmovanju je postavil Michard nov svetovni rekord v 200 m z 11 sek. 4 petinke. Danes se vršijo cestne dirke za prvenstvo sveta na progi 800 km.

Ameriško moštvo Fall Rivers gostuje 3. septembra v Zagrebu.

Uridil, nekdanji najpopularnejši nogometaš Avstrije, je angažiran od Haška kot trener.

Ponesrečen poizkus tatvine letala

PARIZ, 28. avgusta. V letalskem pristanišču v Le Bourgetu se je pripetil včeraj nenavaden dogodek. Neznani človek je hotel ukrasti privatno letalo angleškega pilota Stacka, ki je prispel iz Londona in hotel danes nadaljevati svoj polet na francosko riviero. V neopaženem trenutku je navil motor in skočil na pilotni sedež, da odleti z letalom. Ker pa ni natančno poznal mehanizma stroja, je padel iz letala, ki se je potem samo dvignilo v zrak in se zaletelo potem v streho neke sosednje hiše, kjer se je razbilo, dočim je neznan zlikovec med tem pobegnil in ga še niso mogli izslediti.

K. M. Čapek - Chod

Jindri

Roman — Iz češčine prevel dr. Fran Bradač. 49

Tu je bil že na svoji običajni promenadi od oken do vrat.

»Dovoli, oče, nisem rekel pogoden,« je ugovarjal Jindra, »govorila sva oba o premetenosti in jaz nisem začel.«

Jindra starejši je nekaj komaj slišnega rekel, lahko bi rekli, da je nežno zagodrnjal (tudi on je poznal medmete, ki se jih ne da zapisati) in na mizo je plesnilo sin o naznanilo promocije.

Pri tej priči sta se spogledala oba kakor na povle: trdi listič, vržen na mizo, se je ozval za las enako kakor Jifinina fotografija, ki še vedno leži pri Jindri na istem mestu, kamor je padla (kajti Jindra jo je vselej zopet tja položil), in čaka, kdaj pride zopet ponjo njen lastnik.

Ah da, oba sta se spomnila na ta trenutek!

Jindra se je očito nasmehnil in očetova ogorčenost se je v zadregi izjalovila v neroden dovtip, ki včasih človek z njim podreže lastno grlo:

»Kaj ne, nimam pravice, da bi ti očital, jaz ti ob svoji promociji nisem poslal niti tega!«

Jindra se je malo zamislil, potem pa mirno rekel: »Takrat sem bil seveda že gotovo na svetu, toda težko, če sem znal že čitati!«

Toda takoj mu je bilo žal, da je to rekel, ko je videl, kako je očetov obraz za trenutek izgubil svojo podobo, kakor bi mu bila kanila na čelo kapljica vrelega olja.

Ali precej se je izbudril popolnoma:

»No, poznaš me, da se za lapalije mnogo ne brigam in da razumem tudi slabše šale, kakršne napram očetu niso vselej primerne. Zaradi tega ne boš prav nič slabši doktor, kakor upam... in dovoli, da ti čestitam iz srca... ki je ponosno na takega sina...«

Iskrenost njegovih besed je bila nedvorna, a bilo

je tudi — nedvomno, da se je prizadeval, da bi bil iskren.

Oče je celo naglo dvignil roke, toda tokrat raketa čustva ni niti vzletela in dr. Pavák je umolknil in se začel zopet izprehajati od okna do vrat.

Nastala je grobna tišina.

»Samo ko bi ne bilo te peklenke vojne... proklete...« je nadaljeval v pretrganem predgovoru.

— Volne?! se je razlegalo v Jindrovi notranjosti: in to vprašanje ga je prestrašilo — tako popolnoma je pozabil na vojno pri svoji rdečelični filozofski na Braniku.

»Sicer pa sem sam kriv, da ne uživam pri svojem sinu primerne očetovske avtoritete!« je izdal dr. Pavák ne brez namena svoje misli.

V svoji osuplosti je Jindra preslišal to opombo in je brezbržno gledal pohode svojega roditelja, ki jih je bilo precéj, preden sta se zopet oba zbudila iz svoje zamišljenosti.

Dr. Pavák je meril svojo pot z velikimi koraki, dotikaje se s prstom pohištenih robov. Bila je to zgovorna ilustracija k njegovemu premišljevanju; a prav, ko se je začel Jindri smiliti, je obstal pred njim in začel zopet v angleščini, ki je bila jezik hladnih formalitet v dvočleni rodbini Jinder.

»Da ne pozabim...« in že so zazvonili kluči v njegovem žepu, »gotovo ste že ravno na dnu svojih sredstev...«

Ustavil se je pri majhni, železni blagajni, odprl in vzel pest bankovcev, prečnil njih število le s površnim pogledom, vzel še enega za nameček in podal sinu z radodarnostjo, koje jasen namen je bil, opariti prejemnika.

Jindra mlajši je stisnil ustne, odštel običajni četrtletni znesek svoje sustentacije in ostanek — bil je večji nego vzdrževalnina — vrnil očetu.

Mirno, odločno je odrinil Jindra starejši roko mlajšega.

»Vem, da ste imeli čisto izredne izdatke in da potrebujete... le vzemite!«

To se ni še nikoli zgodilo, hotel je biti izredno strog in razen tega je govoril s sinom v tonu bogate-

ga družabnika velike predilnice, ki radodarno podpira nadarjenega revnega študenta.

Njegove oči so se zaprle, da je ostala čisto ozka odprtina in se je zdelo, da ga oče za to masko opazuje, kakor za zaprtimi žaluzijami okna.

Ali je to za njimi sploh oče?

In kakor ni Jindre mlajšega, odkar sta se v otroških letih Jindre mlajšega prvič videla, in sicer niti po vseh intimnostih, ki so izključevale vsak dvom o njegovi iskreni očetovski ljubezni, nikoli popolnoma opustil občutek, da se zaveda socialne razlike med obema — ta trenutek ga je na to spomnil ostreje, nego kdaj poprej, da, dirnilo ga je to neprijeteljsko. Bog ve, da je v tem hipu očeta sovražil.

Med tem ko je premišljal, kako bi pokazal to sovražstvo, ki se je kuhalo v njem, in ko se je ravno veselil na trenutek, ko vrže bankovce na mizo, je nadaljeval oče s protektorskim poudarkom:

»Bledi in suhi ste, my boy, kje pa ste bili na hrani ves ta čas, ko se nisva videla. Upam, da vas bom danes zopet videl pri skupnem obedu to the 'Beseda'... Hm... ali pa vas morda trapi razen študija še kaj drugega, stari kamarad?«

Očetove trepalnice so se za trenutek popolnoma zaprle, in ko je zopet pogledal, je rekel:

»No torej, za enkrat!« in podajal je sinu roko.

Njegov shakes hands je bil namenoma posebno krepak! Jindra je bolela desnica še za vrati, za katerimi je stal, ne vedé, kako je tja prišel.

V drugi roki je držal nepreštetu pest stotakov, ki bi morali ta čas prav za prav ležati na valovih očetovega pravljicega morja. Da jih ni bilo tam, tega je bilo krivo očetovo »kaj drugega« in mimika, ki je spremljala ta izrek, ki je mogoča res samo napram staremu kamaradu.

Pred Jindrovimi očmi je migljalo pavijansko obličje dr. Černega, ki ga je nekoč spremljal prav do dolnjega višehradskega nabrežja in se ni dal nikakor odbiti ter je takorekoč v eni sapi pripovedoval svoje zbadljivke. Ena izmed njih, ravno poslednja je bila naperjena tudi na Jindro.

(Nadaljevanje sledi.)

Pletenine,

vse vrste po meri in okusu ter vsa pravila izvršuje hitro in točno po najnižji ceni mehanična pletarna Javornik, Vojašniška ul. 2, Maribor. XXIV

Dva gospoda

sprejem na hrano in stanovanje. — Tattenbachova 2 II, levo. 2356

Opremljeno sobo

oddam takoj boljšemu gospodu ali gospodični. Ob železnici 8, vrata 2. 2412

Uradnico,

ki zna perfektno nemško, nemško stenografijo in strojepisje, sprejem. Več se izve v upravi. 2389

Cement,

premog in drva dobite v trgovini z mešanim blagom. Ivan Slavinec, Stritarjeva ulica 20. 2390

Sostanovalca

sprejem. Židovska ulica 12, I. nadstr. 2387

Takoj oddam

sobo eni ali dvema gospodičnima. Tomšičev drevored 215. 2388

Malo hišo,

kuhinja, dve sobi, klet in vrt, prodam. Pobrežje, Gubčeva ulica 27. 2404

Lepo sobo v vili

ob parku oddam. Naslov v upravi »Večernika«. 2341

Griffon motorji!

250—350 cm³. Blockmotor 4taktni. Najpripravnejši za zletne vožnje v dvoje. 2186
JUGU D. Z. O. Z. — MARIBOR, XXIII Tattenbachova ul. 14.

Lepo, 3 sobno moderno stanovanje

s kopalnico in ostalimi pritliklinami se takoj odda. Uprava hiš Pokojninskega zavoda, Kralja Petra trg 1. 2316

Suha bukova meterska drva,

cepana, na dom postavljena 1 meterklačtra Din 500, žagana na štiri kose Din 530. Bukove okroglice meterklačtra na dom postavljena Din 380, žagana Din 410. Naslov pove uprava. 2295

Najvišje cene

plača za staro zlato, srebro in novce kakor tudi za zobovje M. Ilger-ja sin, Maribor, Gosposka ulica 15. 1548

Opremljeno sobo

za dve osebi takoj oddam. Maistrova ulica 18, vrata 4. 2384

Brez posebnega obvestila.

Umrla nam je danes ob 4. zjutraj naša draga žena, zlata mamica in dobra hči, sestra, teta, in svakinja, gospa

Milena Senjorjeva, roj. Svetek

Na njeni zadnji poti k večnemu počitku jo bomo spremili v nedeljo dne 31. avgusta 1930 ob 16. uri iz mrtvašnice mestnega pokopališča na Pobrežju na mestno pokopališče.

Blag ji spomin!

Maribor, dne 29. avgusta 1930.

Dr. Davorin Senjor, mož. Smiljana, hči. Mladen, sin. Matl, sestra, bratje, svak in svakinje ter ostali sorodniki. 2406

Mestni pogrebni zavod v Mariboru.

Brez posebnega obvestila.

Hinko Kostl, gostilničar, javlja v svojem kakor v imenu vseh sorodnikov vsem prijateljem in znancem kakor vsem cenjenim gostom tužno vest, da je naša gosp.

Julka Stopar

v četrtek, dne 28. avgusta 1930 po dolgem mučnem trpljenju izdihnila svojo blago dušo.

Pogreb nepozabne pokojnice se bo vršil v soboto, dne 30. avgusta 1930 ob 16. uri iz mrtvašnice mestnega pokopališča na Pobrežju.

Sv. maša zadušnica bo darovana v ponedeljek, dne 1. septembra ob 7. uri v stolni in mestni župni cerkvi. 2407

Maribor, dne 29. avgusta 1930.

Brez posebnega obvestila.

Potrži neizmerne žalosti naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem pretresujočo vest, da je naš iskrenoljubljeni brat oziroma stric, gospod

Emil Kronasser

zasebnik

v petek, dne 29. avgusta 1930 ob 14. uri po daljšem bolehanju v 73. letu svoje dobe bogu vdano preminul.

Pogreb nepozabnega pokojnika se bo vršil v nedeljo, dne 31. avgusta 1930 ob 15. uri iz mrtvašnice mestnega pokopališča na Pobrežju.

Sv. maša zadušnica bo darovana dne 1. septembra 1930 ob 7. uri v župni cerkvi sv. Magdalene.

Maribor, Cmurek, dne 29. avgusta 1930.

Friderika Kronasser, sestra, Ladislav Kronasser, brat. Obitelj Rodošek. Obitelj Vrečar. Ter vsi ostali sorodniki. 2409

Mestni pogrebni zavod v Mariboru.

Pozor!

Naznanjam ceni. občinstvu, da prevzamem s 30. avgustom gostilno

„Vinski hram“ v Vetrinjski ulici 2

ročil bom prvovrstna dalmatinska in štajerska vina. Na razpolago bodo cenjenim gostom tudi vedno mrzla in topla jedila ter morske ribe.

Za obilen obisk se priporoča

Martin Jovanovič, gostilničar

Vrtni koncert

bo v nedeljo, dne 31. avgusta 1930

v gostilni Tomše v Pekrah

Svirala bo godba pekarske požarne brambe. Točeno bo pristno pekarsko vino. — Vstop je prost.

Vinotoč

v vinogradu dr. Glančnika, preje dr. Turnerja, od četrta, dne 14. avgusta 1930 naprej odprt!